

“Fedakârlık mülki idare amirlerinin olmazsa olmazlarından olan bir meziyettir”

Sayın Valim, Türk İdareciler Derneği’nin mesleğimizin geçmişi ve geleceğiyle ilgili bir sivil toplum kuruluşu olarak üzerine düşeni, diğer sivil toplum kuruluşlarına da örnek olacak şekilde yerine getirme çaba ve gayretleri ve zat-ı alinizin önderliğinde çok başarılı noktalara geleceğine inandığımız çalışmalarınız vesilesiyle şahsınızda Derneğimizin Yönetim Kurulu üyelerine teşekkür ediyorum.

Öncelikle şunu ifade etmek istiyorum: Fakülteyi bitirdikten sonra memuriyete mahkûm etmiştim kendimi. Ben bunu mülkiye mezunu arkadaşlarımıza söylüyorum. Hani “MM” yazıyor ya, ben bunu “Memuriyete Mahkûm” diye okuyordum ama Hukuk Fakültesi mezunu olarak o günün şartları gereği kendimi memuriyete mahkûm etmiştim. Açılacak ilk memuriyet sınavına girecektim, hangisini kazanırsam da gidecektim, burası denk geldi ve oldu. Arkasından da mülki idare mesleğinde bir tek Hukuk İşleri Müdürlüğü yapmadık, onun dışında taşrada yapılabileceklerin tamamını yaptık. Artı bir de 4,5 yıl mahalli idarelerde belediyeçilik serüvenimiz oldu. Bütün bu işlerin arasında çok okumaya, yazmaya fırsatım da olmadı doğrusu.

Dolayısıyla benim söyleyeceklerim Sayın Başkanımızın, hocalarımızın söyledikleri yanında avam gözüyle ve mülki idare kolтуğunda oturan yur-

“Mülki idare amiri mutlaka ve mutlaka fedakârlığı karakterinin olmazsa olmazı olarak benimsemiş ve bunun gereğini de yapma konusunda hiç kimseden, hiçbir karşılık beklemeden yapma konusunda her şeyiyle, her zaman kendisini hazır tutmaya mahkûm etmiş birisidir diye düşünüyorum.”

Konya Valisi Muammer EROL’un Değişen Yönetim Paradigması ve Karar Mekanizmalarına Katılım Çalıştayı’nda yaptığı konuşma.

dumun vatandaşı söylemleri olarak değerlendirilirse iyi olur diye düşünüyorum. Çünkü Ankara'daki görevlerde de bulunma şansım çok olmadı. Sadece 1998-2000 yılları arasında mülkiye müfettişi olarak bizim Teftiş Kurulunun odalarına gittik geldik. İki yıl süren bu görev sırasında da doğrusu Ankara'daki işleyişe çok yakından tanıklık etme ve sırlarına vâkıf olma şansım olmadı. Dolayısıyla bütün bu noksanlıklarla malul söyleyeceklerim ne değer ifade eder onu da bilemiyorum.

Efendim, toplantının adı "Değişen Yönetim Paradigması ve Karar Mekanizmalarına Katılım, Katılımcı Yönetim Olanakları". Bu başlıkta değişen yönetim anlayışı nedir? İşin özeti,ben bunu zaman zaman bazı arkadaşlarıma anlattım, onlar için tekrar da olabilir: İşte, dönemin kudretli yetkilisi bakanıdır, komutanıdır. Tandoğan'da gösteriler var ve sesleri onun makamına kadar gelince, "Ne oluyor?" diye merak edip sorduğunda, "Gösteri var" derler, "Ne istiyorlar?" diye sorunca da, "Komünistlik istiyorlar" demişler. O da "Ne zahmet ediyorlar, biz getiririz, o kadar bağırp çağırımlarına gerek yok" demiş. Yani devlet o kadar güçlü, kudretli, hâkim bir devlet ki arzu edilen komünistlik de olsa getiririz. Bunun için vatandaşın bir şey yapmasına, istemesine, bağırp çağırmasına gerek yok. Biz bunu öngörürüz ve gerçekleştiririz.

Oradan geldiğimiz nokta; insanı yaşat ki devlet yaşasın ve onun da temelinde Fırat'ın kenarında kaybolan kurda yedirilen kuzunun hesabının kendisine sorulacağı kaygısıyla hizmet etmesi istenen, beklenen bir kamu görevlisi. Bu ikisi arasında dağlar kadar fark var.

Mülki idarede kendi görev ve fonksiyonlarında ciddi farklılıkları yaşıyor, yaşıyor, bu anlayışın merkezdeki yönetime hâkim olan bu anlayışın taşraya yansımaları da çok farklı mülki idare amiri tutum ve davranışlarının olması zorunluluğuyla karşı karşıya bıraktı bizleri.

“Bizimle aynı sorumluluğu, kaygıyı, derdi paylaşanlara mutlaka şefkat göstererek ve onları bu şefkatle bir arada tutarak hizmete yönlendirmek gibi bir görev ve fonksiyonumuz var. Görev ve fonksiyon üstlenmek isteyen herkes, sivil toplum kuruluşları ve her bir şahıs bu çerçeveye dahildir.”

Benim meslek hayatımın 1985'te başladığını düşünürsek, yaklaşık 30 yılda o zamandan bu zamana birinden diğerine doğru geçişi gözlemledik, yaşadık. Bugün geldiğimiz noktada, hâkim devletin durumdan vazife çıkararak vatandaşın her türlü ihtiyacını önceden öngörerek hazırlayan ve bunu da bir lütuf ve ihsan olarak vatandaşın önüne koyan anlayışından bugün hâdim, hizmet eden, hizmetkâr devlet anlayışına doğru bir kayışımız oldu.

Kasım Bey'in sonuçlarını açıkladığı ankette; "Mülki idare amiri denildiğinde akla ilk gelen nedir?" sorusuna meslektaşlarımızın verdiği cevap fedakârlık. Fedakârlık mülki idare amirlerinin olmazsa olmaz ve olduğu ölçüde de hem yaptıkları işi

hem kendilerini güzelleştiren bir meziyet. Bu ankette bu özelliğin birinci sırada akla gelen ilk hususiyet olması, meslektaşlarımızın bu işin şuurunda, bilincinde olduğunu gösterdi. Evet, mülki idare amiri mutlaka ve mutlaka fedakârlığı karakterinin olmazsa olmazı olarak benimsemiş ve bunun gereğini de yapma konusunda hiç kimseden, hiçbir karşılık beklemeden yapma konusunda her şeyiyle, her zaman kendisini hazır tutmaya mahkûm etmiş birisidir diye düşünüyorum, öyle de olması gerektiğine inanıyorum.

Geçtiğimiz hafta, Selçuk Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesinden öğrencilerle bir toplantıya davet etmişlerdi. Orada söz bize düştüğünde, "Eğer mülki idare amirliği, kaymakamlık düşünüyorsanız önce kendinize bakın ve eğer kendinize baktığınızda gördüğünüz fotoğraf bencil, egoist, kendi şahsi çıkar ve kaygıları hayatını yönlendiren birisiyseniz ne olur, Allah rızası için bu mesleği hiç düşünmeyin, kafanızdan silin. Çünkü hem kendinize yazık edersiniz hem millete yazık edersiniz hem mesleğe yazık edersiniz" dedim. Altını çizmeye çalıştığım bu fedakârlık unsuru idi.

Evet, geçmişten bugüne baktığımızda mülki idare amirlerinin görev, yetki alanıyla ilgili bir daralmadan bahsediyoruz. Bunun şöyle bir teselli edici yorumu olabilir mi? Tek başına yapan ve yaptıran bir mülki idare amirinden daha katılımcı bir formata doğru mülki idare amirlerinin kayması gerektiğini söyleyebilir miyiz. Memleketimiz geliştikçe, imkânları arttıkça en başta İçişleri Bakanlığının ve buna bağlı olarak da mülki idare amirlerinin görev alanlarında bir daralma oluyor.

Yaşadığımız olaylardan şöyle bir sonuca varabiliriz. Bir yerde Sıkıntı var, mülki idare amiri var ve sıkıntı kadar mülki idare amirinin yetkisi var. Ama sorumluluğu hem de tek başına, eğer ödenmesi gereken bir fatura varsa, yüzde yüz var. Dolaşısıyla mülki idare amiri, olmazsa olmaz dediğim fedakârlık karakterinin en temel unsuruyla bu sıkıntılara ve sıkıntıların ödenmesi gereken faturalarına daha baştan kendini hazır etmelidir diye düşünüyorum.

Daha önce birçok yerde ifade ettiğim gibi: “Biz çalışırken şefkat, merhamet, imkân ve ikram bizim çalışmalarımızı yönlendirmelidir.” Bu ne anlama geliyor:

1-Çalışma arkadaşlarımıza ve bizimle aynı sorumluluğu, kaygıyı, derdi paylaşanlara mutlaka şefkat göstererek ve onları bu şefkatle bir arada tutarak hizmete yönlendirmek gibi bir görev ve fonksiyonumuz var. Görev ve fonksiyon üstlenmek isteyen herkes, sivil toplum kuruluşları ve her bir şahıs bu çerçeveye dahildir. Bunlara şefkat göstermek ve bu şefkatle bunları bir hizmete yönlendirmek gibi görev ve sorumluluğumuz var.

2-Merhamet, şefkati de mutlaka içine alır bir şekilde merhametle davranacağız. Bireylerin içinde bulundukları sıkıntılı durumdan çıkarmalarını kolaylaştıracak, hizmetin, doğrunun yanında yer almalarını sağlayacak şekilde onların şefkat, artı şefkati içerecek şekilde merhametle davranılmaya da ihtiyacı var. Öyle de davranmalıyız.

3- imkân ve ikram. Bütün varlığımız, imkân oluşturmak ve bu imkânları da vatandaşa ikram etmek. Müşteri-vatandaş meselesi. Müşteri ise, müşteriye ikram olur,

ama vatandaşa ikram olmaz. Yani yeni kamu yönetimi anlayışında, Kamu Yönetimi Temel Kanunu’ndan sonra hani iç-dış müşteri diye tanımlandı yani müşteriye olsa olsa ikram edilir. Öyleyse oluşturulan imkânların da mutlaka ikram nezaketile müşterilere sunulması lazım; iç müşteri olsun dış müşteri olsun. Müşterileri de böyle ihtimam göstererek, hizmeti sunarken dahi yani olabildiğince nezaketle, kırmadan, dökmeden, hele hele onurunu zedelemeyen, hakaret etmeden, horlamadan hizmetlerden ve oluşturulan imkânlardan yararlanmasının sağlanması gibi bir görev ve sorumluluk üzerimizdedir.

Sivil toplum kuruluşları ile işbirliği konusunda sadece bir tek şeyi hatırlatmak isterim. İl Özel İdaresi ve Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliğinde yer alan “Gönüllü katılım” tanımı, biliyorum ki STK’lardan hemen hemen hiçbirinin bilmediği, belediyelerden hiçbirinin uygulamak aklına gelmediği ve bizim de birçoğumuzun bilmediği ama hedef olarak gitmemiz gereken yerdir. Katılımcı demokrasi, kamu yönetiminde görev ve sorumluluk alma söylemlerinin belki de erişebileceği en uç noktalardan birisidir. Bu yönetmeliği gördüğümde ganimet bulmuş gibi sevindim, o zaman Belediyede Genel Sekreter yardımcılığı görevi yapıyor idim. Bu yönetmeliği hayata geçirme adına birkaç tane isimiz de oldu ama valilik görevim sırasında, yaklaşık 6 yıldır bunu söyledim ama bu yönetmeliğe uygun bir tek proje ne STK’lardan, ne bu taraftan, ne de belediyelerden gelmedi ve hayata geçirmek imkânımız olmadı.

STK’lar bu çalıştayın konusu değil ama bir öneridir diye arz etmek

“Demokrasinin gelişmesi ve kökleşmesi için sivil toplum kuruluşlarının güçlenmesi gerekiyor. Ama demokrasinin kökleşmesinde kendilerinden çok büyük beklentiler içerisinde olduğumuz sivil toplum kuruluşları maalesef tamamen anti-demokratik ve kralcıklar üreten bir sistemle idare ediliyor.”

isterim: demokrasinin gelişmesi ve kökleşmesi için sivil toplum kuruluşlarının güçlenmesi gerekiyor. Ama demokrasinin kökleşmesinde kendilerinden çok büyük beklentiler içerisinde olduğumuz sivil toplum kuruluşları maalesef tamamen anti-demokratik ve kralcıklar üreten bir sistemle idare ediliyor. STK’nın başına geçen bir vatandaş, oradan gitsem ancak teneshire giderim diyor. Hele de bütçesi olan bir STK ise, oradan gitmek biraz kılıç zoruyla oluyor. Eğer demokrasinin kökleşmesi adına bir şey yapılacaksa önce STK’lar ne kadar demokratik yöntemlerle yönetiliyor sorusunun cevabının net bulunması gerekir. Eğer bu olmazsa kimden ne bekliyorsunuz? Bütünü oluşturmamasını beklediğiniz hücrelerin her birisi arızalı, demokrasiyi içselleştirememişler. Bunlar mı demokratik hayatın kökleşmesiyle ilgili görev ve fonksiyon üstlenecekler? Bu soruna bir çözüm bulamazsak eğer bir ayağı topal, bir tarafı eksik bir yola çıkmış oluruz ki çok da mesafe alamayız diye düşünüyorum.